

TÁRSULATI ÜGYEK

A MAGYAR FÖLDTANI TÁRSULAT 1951 JÚNIUS HÓ 6-ÁN TARTOTT
RENDES KÖZGYÜLÉSE

Jelen voltak: Vadász Elemér elnök, Szádeczky Kardoss Elemér társelnök, Kertai György titkár, Schweitzer Rudolfiné és Piukovits Sándor az MTESZ képviselői, Andreánszky Gábor, Ascher Kálmán, Balogh Kálmán, Barabás Lajos, Bertalan Károly, Bogsch László, Csepregyhéy Mezőrich Ilona, Dank Viktor, Dévényi Magda, Dirner Erika, Egyed László, Endrey György, Esztergálosné, Földvári Aladárné, Gál Ferenc, Gergelyffy Lászlóné, Haltenberger Mihály, Hege Istvánné, Herrmann Margit, Horusitzky Ferenc, Horváth Istvánné, Igaly Györgyné, Illés Gyula, Imre Istvánné, Jakucs Lászlóné, Jakucs László, Jugovics Lajos, Kardoss Ferencné, Kaszanitzky Ferenc, Kercs Árpád, Király Antalné, Király Katalin, Kiss János, Koch Nándor, Koch Sándor, Korim Kálmán, Kovács Etelka, özv. Kovács Lajosné, Kretzoi Miklós, Kürtös Jánosné, Lakatos Pál, Lengyel Endre, Majer István, Majzon László, özv. Markovits Ferencné, Meisel János, Meisel Jánosné, Miháلتz István, özv. Molda Béláné, Nagymányoki Frigyesné, Neményi J. Gyula, Noszky Jenő, özv. Noszky Jenőné, Pálfalvy István, Pávai-Vajna Ferenc, Radnóthy Egon, Rahó Imre, Renner János, Rémi Róbertné, Rónai Mihály, Sass Mártonné, Sólyom Ferenc, Strausz László, Sümeghy József, Szabó József, Szentes Ferenc, Szentpéteri Zsigmond, Székiné Fux Vilma, Szontagh Márta, Szörényi Erzsébet, Sztrókay Kálmán, Szurovi Gézané, Tasnádi Kubacska András, Telegdi Roth Károly, Tibold Zsuzsa, Tomor János, Tóth Ferenc, Tregale Kálmán, Tury Gyuláné, Venkovits István, Wein György, Zsivny Viktor.

A közgyűlés megnyitása után *Schréter* Zoltán id. *Noszky* Jenő tiszteleti tagról emlékezett meg, majd *Vadász* Elemér elnöki megnyitóját mondotta el. Mind a megemlékezést, mind az elnöki megnyitót jelen számunkban teljes szöveggel közöljük.

Kertai György titkári beszámolójában a következőket mondotta:

Tisztelt közgyűlés!

A Földtani Társulat titkára arról kell, hogy számot adjon, miként töltötte be a magyar geológusok tudományos egyesülete hivatását a szocialista országépítés útján. Számadásunk napjában körülnézve a puszta földeken új városok fejlődését, a dunántúli dombokon betoncsarnokok — erőművek születését, hegyeinkben új bányák soha nem látott virágzását látjuk. Előttünk fejlődnek az embert emberré tevő munka hősei, a magyar föld tökéletes kihasználására és a nép életének szebbé tételére a parasztok mind több és jobb szövetkezései, az új magyar ifjúság daloskedvű, helytálló seregei az igazi hazafiság őrhelyein.

Fejlődésünkre jellemző adat, hogy ipari termelésünk 35,7%-kal haladja meg az egy év előtti termelést és ezen belül a nehézipar termelése 39,1%-kal. A nehézipar termelésének alakulásában egyik legfontosabb munkahely a miénk.

Elnökünk átfogó és a Szovjetunió kutatásainak módszereit ismertető megnyitójában kritikát gyakorolt a magyar geológusok módszerei és munkateljesítményei felett. Röviden ehhez még csak annyit kell hozzátennünk, hogy a felszabadulás, majd a fordulat éve után csak lassan indult meg a magyar geológusoknak a döntő

feladatokra való állítása. Az 1950—51. évek folyamán az ásványi nyersanyagtermelés egyes területein az 1948 után megindult tudományos kutatások jelentős eredményekre vezettek és sokatigérő fejlődés terveire adnak lehetőséget. A földtani kutatás egységes, minden kérdésre kiterjedő irányításának megszervezése e napokban folyamatban van, olyan perspektívát nyitva meg a magyar föld kutatói előtt, amilyent a haladó, rothadó, levitézlett termelési rendben elképzelni sem lehetett. Ez a korlátlan fejlődés a kimeríthetetlen tartalékokat mozgósítja és a tartalékok közé tartoznak a magyar föld kincsei.

Amikor visszatekintünk az elmúlt évre, megvizsgálva, hogy a nagyszerű gazdasági és kulturális fejlődés frontján ott állt-e a Társulat is: érdekes összehasonlítással idézni a Földtani Társulat 1933. évi titkárának *Reichert* Róbert jelentésének néhány mondatát: „Manap”, írja a Földtani Társulat 1933. évi titkára, „mindenki, akinek valamely szellemi vagy anyagi vagyon egy esztendő alatt szenvedett változásáról beszámolót vagy jelentést kell írnia, szorongással veszi kezébe a tollat. A körülmények általános nyomasztó hatása nem csupán gazdasági téren érezhető, megviseli ez a nemzet szellemi tevékenységének megnyilatkozásait is.” Az alkotnívágyó tudós természetes megnyilvánulásai ezek a szavak, melyek a Horthy-fasizmus cötét, perspektíva nélküli zsákutcájában a gazdasági lehetetlenülés közben a nemzet kultúrájának csődjére is mutatnak. Azok az idők voltak ezek, amikor az alkotni, dolgozni vágyó fiatal szakemberek közül nem egy alkalmi gyári munkával, hólapátolással vagy legjobb esetben az „állástalan diplomások” egyesületének 76.— pengős „statisztikus” munkahelyén kereste kenyerét, hogy arról a kiváló fiatal kutatóról ne is beszéljünk, aki hónapokon át véradással szerezte meg életföntartásának költségeit.

A nép érdekei és az uralkodó osztály érdekeinek súlyos ellentéte a szakmai, tudományos fejlődés gátjává váltak. A fiatal szakemberek nem látták a helyes utat és társadalmi helyzetük, osztályhelyzetüktől függően, szakmai, világnézeti zűrzavarban tévováztak a kiemelkedő „beérkezett” tudósok árnyékában. Specialistáink nagy része elszakadt az élettől és egy szűk tudományos vagy földrajzi terület kutatójává vált, legtöbbször még a módszerekben sem ismert semmi újat. Természetes volt ez, mert munkájuk semmi kapcsolatban nem volt a nép egyetemes érdekeivel.

Azért tartottam szükségességnek, hogy a multat ilyen hosszan idézzem fel, mert mai hibáink, mulasztásaink is nagyrészt ebből fakadnak. Az 1951. évi titkár nem azért veszi kezébe szorongva a tollat, amiért az 1933-beli, hanem azért, mert számot kell adnia, hogy a körülöttünk minden vonalon látható hatalmas gazdasági és kulturális fejlődésből megfelelően vettük-e ki részünket.

Amint elnökünk helyesen megállapította, ha megindítottuk is még nem teljesítettük Társulatunk életében azt a forradalmi változást, melyet a magyar nép megkövetel egyik legfontosabb tudósgárdájától. Azt is meg kell mondanunk, hogy ennek nem objektív okai voltak, hanem az okok a személyekben keresendők.

Kutatóink, vizsgálóink összehasonlíthatatlanul többet alkottak az utolsó évben, mint az elmúlt évek alatt. Jelentős eredmények és új módszerek születtek. 1950. évben a Kossuth-díjas *Vitális* Sándor irányításával a magyar föld területének komplex, mindenre kiterjedő vizsgálatával többet térképeztek, mint a kapitalista rendszer 45 éve alatt együttvéve. A korszerű kutatási eljárások bevezetése terén is elismerés illeti több kutatónkat. Örömmel emlékezünk többek között az 1950. november 29-i szakülésünkre, amelyen *Földvári* Aladárné által megindított új vizsgálati eljárás beszámolója után sorra szólaltak fel a termelés különböző dolgozói, a kerámia, az agronómia szakemberei és közölték a vizsgálatoknak jelentőségét a maguk termelési területén. Vagy *Pantó* Gábornak az 1950. december 20-i szakülésen, a recski értelep vizsgálatairól szóló előadása után a bányász szavai adtak különös jelentőséget a tudományos vizsgálatoknak.

Földtani kutatóink munkájának eredményeképpen köszénkutatásaink a Mecsekben, a Bakonyban, a Mátra vidéken vezettek sikerre. Kőolajkutatásra irányuló tudományos munkánk eredményeként, négy új területen tártak fel, eddig ismeretlen olajkincseket. Új utakra léptünk színesérc-kutatásunk területén. Jelelősen növeltük

bauxitvagyonunkat, új ásványi kincseket fedeztünk fel és több helyen sikeresen oldottuk meg az ipari és ivóvízellátást.

Ezek és még több kiváló eredmény mellett is fennáll azonban még munkánkban a mult említett hibáiból fakadó, sokszor egy helyen topogó szemlélődés. Ez mutatkozik meg Földtani Közlönyünkben is: Az étellel, a termelés fejlődésével, a haladó és élenjáró tudománnyal való kellő kapcsolat hiánya, Földtani Intézetünk 1951. évi tervfeladatait csak részben hatotta még át a szocialista tudományművelés szelleme és a tervfeladatok között sok a személyre szabott, nem a szükség, hanem a lehetőség korlátai által előírt téma. Munkánkat pedig úgy kell irányítani, hogy az ismert lehetőségek korlátainak áttörését vegyük célba, munkánkat a nép gazdasági szükségletei irányítsák. Ezt a mindennél fontosabb célt egy percre sem téveszthetjük szem elől.

Meg kell mondanunk, hogy a tervezésnek említett hibája nagyrészt abból adódott, hogy az országos földtani kutatás megszervezése súlyosan elmaradt a szocialista építés tempójának szükségessége mögött. A gazdasági tervek fontossági kérdései homályosak voltak tervezőink, kutatóink előtt és ismét csak a mult hibájából fakadóan szakmai látásunk sem volt elég átfogó, a fontos részletekre kiterjedő. Ebből ered az is, hogy szűk látókörrel fogtunk hozzá a szakember-utánpótlás mennyiségi kérdésének megoldásához. Ezen a területen Társulatunkra nagy feladat vár és mulasztásainkat felismerve kell a szükséges utat megtalálnunk.

Kutatásainkban a módszerek területén sok helyen forradalmi változásnak kell történnie, utalok itt csak arra, hogy a földtani vizsgálatainkhoz szükséges geofizikai, elsősorban szeizmikus munkák nagyfokú elmaradottságát most igyekszünk behozni. A geokémiai kutatási módszerek bevezetését most tervezzük. A geotechnika-talajmechanika területén a még elszigetelten csak mechanikus szemlélettel dolgozó vizsgálokat fel kell vértelnünk a geológia ismeretanyagával. Ugyanígy a talajtanban alkalmazni kell az agrogeológiának a Szovjetunióban olyan csodálatos sikereket elért módszereit. A helyes mezőgazdasági művelés megköveteli az altalaj pontos kőzet-tani elemzését is, így siettetetheti a geológus a szocialista mezőgazdaság kifejlődését.

A termelés fejlesztése érdekében a gyakorlati kutatás céljaira meg kell indítani a Szovjetunióban jól bevált geológusmérnök-képzést. A szorosabb értelemben vett termelési geológia és a gyakorlati kutatás vonalán ezekre vár a feladatok tökéletesebb elvégzése. Szűkös káderkészletünk helyesebb kihasználása érdekében máris gondoskodnunk kell arról, hogy a tudományos intézetek dolgozói közelebb kerüljenek az üzemekhez és az üzemi geológusok ne legyenek számkivetésre ítélve a tudomány „berkeiből“. Szovjet mintára be kell vezetni a geológus-technikusok segítő munkáját a mélyfúrásoknál és bányákban és ezzel lehetővé kell tennünk üzemi geológusainknak a tudományos intézetekkel, Földtani Társulattal való szorosabb, állandó kapcsolatát,

Mindezt a feladatot határozottan és sürgősen kell megoldani, elsősorban gyakorlati intézkedésekkel oktatásunk vonalán. A Földtani Társulat feladata kellett volna legyen és kell legyen a jövőben ezeknek a problémáknak széleskörű megvitatása, alkalmai adva valamennyi szakembernek arra, hogy tapasztalatait, véleményét kifejtthesse.

A szervezés területén bizonyos szemrehányással kell illetnünk néhány idősebb, magymultú, kiváló, érdemekben gazdag és a Magyar Népköztársaság által is elismert vezető tudósunkat, akiknek perspektívájuk meg kellett, hogy legyen a feladatok felett, de hiányzott belőlük az aktív tevékenység az irányítás terén, nem ismerték fel a forradalmi változás követelményeit és a Társulat vezetését így magárahagyva legtöbbször „elefántcsont-tornyaikba zárkóztak“. Azokból, akikben a forradalmi lendület megvolt és munkájuk sok fentebb felsorolt eredményhez is vezetett, nagyrészt hiányzott még a felső irányításhoz szükséges látókör és ismeretanyag.

Ez a körülmény magyarázza azt is, hogy a magyar geológia ismerettárából annyira hiányoznak a pontos vizsgálati alapon nyugvó szintézisek. A nálunk járt szovjet szakemberek nyomatékosan hívták fel erre figyelmünket. Szaksajtónkat nagyrészt részeredmények közlése tölti ki. Virágzásnak indult szakkönyvkiadásunk is még

csak a tankönyvek, kézikönyvek vonalán halad. Kiváló vezető tudósainkat szinte kötelezni kell, hogy életművük igazi betetézését jelentő szintéziseiket a magyar föld megismeréseiről sajtó alá bocsássák. Ezen a téren az első döntő lépés *Vadász Elemér* „Magyarország geológiája” című műve, melynek mielőbbi megjelenése a magyar tudományos irodalom egyik legnagyobb hiányát hivatott pótolni. Gondoskodni kell arról, hogy bányászaink, építőink, mezőgazdászaink, közlekedési, vízgazdálkodási szakembereink mielőbb korszerű átfogó munkákhoz jussanak az őket érdeklő területekről. Ezen a területen az első jelentős eredmény *Vendl Aladár* napokban megjelent mérnöki „geológiá”-jának első kötete.

A Földtani Társulat tudományos tömegszervezet. Mint tömegszervezetre, „hajtószíjra” az a feladat vár, hogy a magyar geológusok csoportjait munkaterületükön egységes, jól működő szerkezetű szervezze, kollektív munkájuk lendületét befolyásolja. A kollektív munka vonalán súlyos hibáink még ma is fennállnak, azok a hibák, melyek a mult említett sötét körülményeiből fakadnak. Geológusaink munkáját sokszor még ma is zavarja a személyeskedő, rosszindulatú gáncsoskodás, hátmögötti fecsegés. Tudománnyal foglalkozó dolgozók életében, csak úgy, mint a művészekében sok lehet az érzékeny felület, hiúsági kérdés. Az ilyen ártalmas szellem ma csak az ellenséges szándéknak kedvez és biztosan lehetünk abban, hogy az ilyen, a munkaszellemet, munkafegyelmet rontó, személyeskedő akciók mögött ott van a politikai ellenség keze, aki az általa teremtett zűrzavarban markába nevet az elmaradt eredmények, a megcsappant munkalendület láttán. Kíméletlenül kell fellépni ezekkel szemben és felszámolni az időnként még általános vonalon is romboló módon kritizáló „klikkeket”. Szükségünk van az építő és kemény kritikára, de azt nem az ellenségtől várjuk.

Hiúságunkat, megállapításaink tudományos elsőbbségét, a „prioritás” jogát csak az sértheti, aki megakadályozza, hogy munkánk a magyar nép szolgálatában a maximális eredményekre vezessen. Geológusi kollektívánk büszkén vallhatja magának az utókor előtt a prioritás jogát, hogy magyar földön segített a szocialista földtani tudomány kifejlődéséhez, ha mindent megtett, hogy derűlátó alkotó munkával minél tökéletesebben feltárja a magyar föld kincseit. Ernek tudatosítása Társulatunk egyik legfőbb feladata. Felszámolni a régi kutatókban a mult hibáit, az új szocialista tudományos munkaerőkölcs kifejlesztésével. A fiatalok számára pedig ennek a szellemnek megfelelő tudományos kollektívát nyújtani.

Elvi célkitűzéseink között szólnunk kell a kultúrforradalom frontján ránk váró feladatról. Az egységes marxista-leninista világnézet, a dialektikus materialista világnézet kialakítása széles néptömegeink, ifjúságunk között elengedhetetlen feltétele a szocializmus építésének. Geológusközösségünk, Társulatunk igen kis mértékben vette ki részét e nagyszerű feladat megoldásából. E nevelőmunka területén a valóságos-világ megismertetése nagyon sok vonatkozásban geológusi feladat. Harcolnunk kell azért, hogy alsó és középfokú iskoláinkban az oktatásban a geológiai ismeretanyag az eddiginél sokkal nagyobb szerepet kapjon. Geológusainknak sokkal jobban bele kell kapcsolódnia abba a harcba, melyet a Természettudományi Társulat külső-számú geológusbrigádja folytat az elmaradottság, műveletlenség ellen, ezzel is előbbre segítve népünket a boldogabb, egészséges jövő felé.

Társulatunk szervezeteleg a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségének tagegyesülete. Kapcsolatunk az MTESZ-szel rossz volt. Ennek oka részben bennünk, részben az MTESZ-ben keresendő. A mi hibánk volt, hogy az MTESZ-szel nem tettük intenzívvé a viszonyt, nem nyújtottunk lehetőséget arra, hogy az MTESZ megismerje sajátos problémáinkat. Szükszámú aktív vezetőségi tagunk annyi felé volt lekötve, hogy erre nem jutott ideje. Ha világos képet akarunk látni Társulatunk vezetőségének tevékenységéről, őszintén fel kell tárniuk, hogy a elmúlt év folyamán hat személy volt az, aki a szervezés, irányítás munkájából részt vállalt. Ez a hat személy foglalkozott a Földtani Társulat, az Akadémia Geológiai Bizottsága, a Természettudományi Társulat, a Földtani Közlöny ügyeivel és emellett az oktatás, a tudományos intézeti irányítás, az iparvezetés munkájának oroszlanrészét

is viselte. E hat személy közül is kimagaslik *Vadász* Elemér szerepe, aki fáradhatatlanul és alaposan, sokszor egymagára hagyva intézte az ügyeket.

A Társulat hibája volt, hogy nem tudtuk nagyobb számban mozgósítani szak-társainkat a kollektív feladatokra, de szaktársaink fentemlített hibái is hozzájárultak ehhez. Ismételten kell ennél a problémánál is hangsúlyozni, idősebb sorainkban is, az új tudományos munkaerkölcs kifejlesztésének halaszthatatlanságát, nem várhatjuk ezt csak a fiatalságtól, aki már az új szellemű egyetemről kell, hogy ezt magával hozza.

Az MTESZ-szel való rossz kapcsolatunk másik oka az MTESZ-ben keresendő. Az MTESZ kizárólag adminisztratív módon foglalkozott Társulatunkkal. Mereven, sablon-körlevelekkel és kérdőívekkel tartva a kapcsolatot. Ha az MTESZ tudományos egyesületeknek értékes patronálója és nemcsak adminisztrátója akar lenni, feladatát másban látom. Először a termelés frontján kellene gondoskodnia a tényleges, lényegbevágó tudományos kérdéseknek a különböző tudományos egyesületek közötti kölcsönös megvitatásáról. A leglőbbször egészen eltérő jellegű szervezési problémák megvitatását ugyanis elég bőven tűzik közös értekezletek napirendjére.

Másodszor, még talán ennél is fontosabb feladat volna a tudományos egyesületeket irányító szervezet számára a világnézeti elméleti harc vonalán lényegbevágó határozott irányítás. Nem statisztikákra gondolunk itt, hogy hány szakszervezeti tag, vagy „Tartós Béke”-előfizető van a Társulat tagjai között, hanem arra a feladatra, amit feltétlenül a felettünk álló szervnek kellett volna és kell a kultúrforradalom mai szakaszában irányítani. Nem lehet ezt a kérdést egyes fejlett vagy kevésbé fejlett aktívakra bízni, hanem a tudományos egyesületek mint egészen a maga tudományos vonalán kell megadni a politikai irányítást. Amint B. B. *Polinov* akadémikus *Dokucsajevről és Viljamszról* szóló tanulmányában írja: „A tudományok, szakterületek és előadási tárgyak e mindenképpen elkerülhetetlen differenciálódásának megvannak a maga pozitív és sajnos negatív oldalai is”. A természet egyes részeinek elszigetelt vizsgálata, amint *Polinov* írja: „ellenmond a marxista-leninista világnézetnek és ha nem egyetlen okul, de hálás talajul szolgál”, azoknak a káros és hamis irányzatoknak a kifejlesztésére, melyek ellen ma harcot kell folytatni”. A marxista dialektikus módszer egyik jellemző vonása, a természetet olyan felfogása, melynél a természetet úgy szemléljük, mint Sztálin mondja, vagyis mint: „összefüggő egységes egészet, melyben az egyes tárgyak, jelenségek szervesen kapcsolódnak egymáshoz, függnek egymástól, feltételezik egymást”. Nyilvánvaló tehát, hogyha a természettudományok csak egyetlen ágára specializáljuk magunkat, anélkül, hogy a tudományok a természetről alkotott általános álláspontját ismernénk, nem tudjuk elsajátítani a marxista dialektikus módszert. Világosan adódik ebből, hogy a különböző természettudományos egyesületeket összefogó szervnek, ez esetben az MTESZ-nek a kultúrforradalom mai szakaszában mi volna a feladata: a különböző tudományos egyesületek között a kapcsolatot kifejlesztetni, közös előadások, ankétek útján a módszerek és az alapvető tudományos világnézeti problémák, elméletileg megfelelően képzett vezetővel való megtárgyalásával a tudományos munkások helyes világnézeti fejlődését elősegíteni. Tudjuk, hogy ilyen ankéteket műszaki téren rendeztek, de az MTESZ felénk nem mint műszaki, hanem mint természettudományos vezetőszerző jelentkezik és ebben az esetben ez az elsőrendű kötelessége véleményünk szerint az adminisztráción felül. Ha tudományos egyesületeket jól akar irányítani az MTESZ, úgy, hogy azok a hajtószíj szerepét valóban jól töltsék be, ebben az irányban kell haladjon.

Be kell számolnunk számszerűen is a Társulat életéről. Ezidőszert az Társulatnak 276 tagja van, ebből 189 Budapesten, 87 vidéken. Utolsó közgyűlésünk óta kerekén egy év alatt Társulatunk előtt az Őslénytani Szakosztállyal együtt 59 előadás hangzott el. Ezúttal kísérjük meg először, hogy előadásainkba bizonyos tervszerűséget vigyünk. Az évad elején kidolgozott terv szerint tárgycsoportok szerint állítottuk össze a programokat. A módszer bevált, csupán a késő délután kezdett szakülések nem voltak megfelelőek arra, hogy a sokszor termékeny viták kifejlődhessenek. Ezért a jövő évi munkánkra vonatkozóan javaslatként azt terjesztem a köz-

gyűlés elé, hogy gyűléseink rendszerét gyökeresen változtassuk meg, a lengyel és román geológus szaktársaink által követett jól bevált módszer szerint. A nyári terepi munka időszakát kövesse egy fedolgozó időszak október—november—december—január hóban. Ez alatt az idő alatt legfeljebb csak három-négy olyan előadást tartunk, melyen különösen időszerű vagy kimagasló eredményekről számolnak be kutatóink. Február—március—április hónapokban azután több egézsnapos ankétot rendezünk, egyes konkrét kutatási és vizsgálati problémák megvitatására és ezeken az ankéteken valamennyi, tehát vidéken dolgozó, a tárgyban érdekelt szakember legyen jelen.

Előadásaink tárgyát illetően érdekes az 59 előadás tárgyszerinti megoszlása. Az előadásokból 24 őslénytani tárgyú, 17 ásvány-kőzettani tárgyú és csupán 18, tehát 30% volt földtani tárgyú előadás. Ez is mutatja, mennyire még mindig a részletmunkák, leírások és nem a vizsgálatok felhasználásán alapuló következtetések képezik kutatóink munkálkodásának irányát.

Igen tisztelt közgyűlés! B. G. *Kuznyecov* a szakaszos fejlődés elméletéről szóló értekezésében az alábbiakat írja: „A termelés az a mozgató erő, amely a tudományt az objektív tevékenység teljesebb és konkrétabb megismerésére ösztönzi. Az antagonisztikus társadalomban osztályérdekek kényszerítik ki a termelőerők fejlődését és akadályozzák a tudomány fejlődését, mert a tárgyi igazsággal ellenkező irányba terelik és arra kényszerítik, hogy a kizsákmányolók kapzsi érdekeit szolgálja. Ezért az osztályok és az osztálykizsákmányolás megsemmisítésével a tudományos haladás más, teljesen újszerű jelleget ölt”. Társulatunk feladata segítséget nyújtani geológusainknak, ennek az új tudománynak kifejlesztéséhez. Ebben a titkári jelentésben azokat az elvi és gyakorlati szempontokat igyekeztem összefoglalni, melyeknek megoldása szükséges a feladat végrehajtásához. Kötelességünk nem lehet más, mint az igazi hazafiság, a nép szolgálata útján a világ dolgozóinak végleges győzelmét és ezzel a világot új és új nyomorúságba döntő imperializmussal való leszámolást szolgálni. Az előttünk álló út világos, szép és a fejlődés hatalmas lehetőségeit tárja elénk. A mi dolgunk, hogy úgy fogjuk a kalapács nyelét, műszert és a tollat, hogy kötelességünket teljesítsük.

A Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége és 21 tagegyesülete nevében *Piukovics* Sándor üdvözli a Magyar Földtani Társulatot 103-ik közgyűlése alkalmából:

„Mint az elnöki és titkári beszámolóból kitűnik, a Társulat eredményes munkát fejtett ki az elmúlt év folyamán és munkájával elindult azon az úton, amit tőle a magyar dolgozó nép és Pártunk vár. Úgy az elnöki, mint a titkári beszámolóból kitűnik, hogy a Társulat a jövő évi munkájával még következetesebben azon az úton igyekszik haladni, amit a felemelt ötéves terv geológusainktól vár és ebben a munkában, mint *Vadász* professzor úr elnöki beszámolójából is megmutatkozott, a Szovjetunió élenjáró tudományos tapasztalataira kíván támaszkodni. A tudományos egyesületek segíteni akarják a Földtani Társulatnak ezeket a helyes törekvéseit. Azonban a támogatáson túl a Magyar Földtani Társulattól jelentős segítséget is várnak. Azt akarjuk, hogy a Földtani Társulat minél szorosabb kapcsolatot teremtsen a műszaki egyesületekkel, minél több támogatást adjon. A Társulat tagjai eddig is gyakran résztvettek más műszaki vagy tudományos egyesületek munkájában, ezt a kapcsolatot azonban nem lehet szervezettnek tekinteni. Ennek érdekében szükséges, hogy a Magyar Földtani Társulat szorosabb kapcsolatot teremtsen a MTESZ-vel, ami a tudományos egyesületek összességét jelenti. A Szövetség az elmúlt év folyamán jelentős változásokon ment keresztül és mindinkább az egyesületek összességévé válik a régi, úgynevezett „csúcscserv” helyett. Ez a változás úgy következett be, hogy a tudományos egyesületek tagjai aktívan bekapcsolódtak a Szövetség irányításába és ezen keresztül a Szövetség a tapasztalatcsere szervévé vált, amely gyakran jelentős támogatást nyújtott a tudományos egyesületek számára. Egyelértek *Kertai* elvtársral, aki nem tartja kielégítőnek a Szövetség és az egyesületek közötti kapcsolatot. Hiba volt a Szövetség részéről, hogy az egyesület munkáját külön nem tűzte napirendre. Hiba volt ez annál is inkább, mert tudjuk, hogy milyen fontos hazánk nyersanyagkészleteinek feltárása a módosított ötéves terv folyamán. Ez pedig azt jelenti, hogy a Társulat előtt nagyobb feladatok állnak, amit *Vadász* professzor úr előadása is kihangsúlyozott. Igyekezünk a skatulyázás helyett a Társulatnak sajátos problémáiban segítségére lenni, ehhez azonban az is szükséges, hogy a Társulat tagjai fokozottabban kapcsolódjanak bele a Szövetség munkájának irányításába.“

A pénztárvizsgáló-bizottság jelentése alapján a Társulat 1950. évi számadása és könyvelése rendben találtatott. Majd a pénztáros felolvasta az 1951. évi költségvetést.

Ezekután az új tisztikar választására került sor. A megválasztott új tisztikar:

Elnök: *Szádeczky Kardoss* Elemér,
Társelnök: *Vitális* Sándor, *Koch* Sándor,
Titkár: *Kertai* György,
Szerkesztő: *Meisel* János,
Ellenőr: *Pálfalvy* István,
Jegyző: *Barabás* Andor,
Pénztáros: *Ascher* Kálmán.

A Társulat választmánya:

1. <i>Balogh</i> Kálmán,	21. <i>Oszlaczky</i> Szilárd,
2. <i>Barthó</i> Lajos,	22. <i>Pantó</i> Gábor,
3. <i>Bogsch</i> László,	23. <i>Papp</i> Ferenc,
4. <i>Bulla</i> Béla,	24. <i>Reich</i> Lajos,
5. <i>Csajághy</i> Gábor,	25. <i>Renner</i> János,
6. <i>Cs. Meznerics</i> Ilona	26. <i>Scherj</i> Emil,
7. <i>Egyed</i> László,	27. <i>Schmidt</i> Elegius R.
8. <i>Földvári</i> Aladár,	28. <i>Strausz</i> László,
9. <i>Földvári</i> Aladárné,	29. <i>Sümeghy</i> József,
10. <i>Gedeon</i> Tihamér,	30. <i>Szalai</i> Tibor,
11. <i>Horusitzky</i> Ferenc,	31. <i>Szentes</i> Ferenc,
12. <i>Jakucs</i> Lászlóné,	32. <i>Székyné</i> Fux Vilma,
13. <i>Jantsky</i> Béla,	33. <i>Szörényi</i> Erzsébet,
14. <i>Káposztás</i> Pál,	34. <i>Sztrókey</i> Kálmán,
15. <i>Körössy</i> László,	35. <i>Szurovy</i> Géza,
16. <i>Kretzói</i> Miklós,	36. <i>Telegdi Roth</i> Károly,
17. <i>Majzon</i> László,	37. <i>Tokody</i> László,
18. <i>Meisel</i> Jánosné,	38. <i>Tomor</i> János,
19. <i>Miháltz</i> István,	39. <i>Vadász</i> Elemér,
20. <i>Noszky</i> Jenő,	40. <i>Vendel</i> Miklós,
41. <i>Vigh</i> Gyula.	

Pénztárvizsgáló:

Ferencz Károly,
Hegedüs Gyula,
Lengyel Endre.

Schréter Zoltán megköszönte az egész tagság nevében a lelépő tisztikar önfeláldozó munkáját és sok szerencsét kíván az új tisztikarnak.

Ezután *Szádeczky K.* Elemér megválasztott elnök a következőket mondotta:

„Tisztelt Közgyűlés!

A Földtani Társulat ügyeinek vitelére megválasztott kartársaim nevében is szívből köszönöm a belém helyezett bizalmat. Ez a bizalom súlyos örökséget jelent. Az elnökséget egy valóban nagy személyiség kezeiből veszem át, aki mélyreható képességével, nagyvonalúságával, kritikai szellemével keményen, mindig a haladás jegyében vezette a Társulat ügyeit. Ez tehát utat mutat az előttünk álló nagy feladatok számára.

Mert a Társulat előtt közvetlenül hatalmas perspektíva bontakozik ki. A magyar földtani kutatás lehetőségei, teljes tériogát és a megoldandó feladatai ez év folyamán szervezettel is megsokszorozódnak és a földtani kutatás az ország forradalmi fejlődésének tengelyébe állítódnak. *Gerő* miniszter tegnapi beszéde szerint most valóban fronttörésre van szükség a magyar földtani kutatás fejlesztésében. Mindez a távlatok pontos felmérését, kiértékelését és ennek értelmében való szervezést teszi feladatunkká.

Amikor tisztelettel és hálával emlékezünk meg a lelépő Vezetőség önfeláldozó munkájáról, arra kérem őket és a Társulat minden tagját, hogy legyenek segítségünkre. Tudatosítsuk magunkban azokat a közeli hatalmas távlatokat, amelyek a magyar földtani kutatásra várnak és ennek megfelelően dolgozzunk a Magyar Földtani Társulaton belül és kívül, a nagy cél érdekében: 9 millió ember és ezen keresztül egész új világunk jobb jövőjének, egyetlen szóval: szocializmusunk építésének érdekében.“

Ezekután a közgyűlést az elnök lezárta.